



Nro. 29.

**A' FEELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Kedden! Aprilis 14-ik napján 1812-ik
esztendőben.

B é t s.

A' múlt pénteken, mint néhai m. b. *Mária Terézia* Császárné és Királynénak, Fels. Uruok el felejthetetlen második élete párjának e' világból való kimúlásának szomorú emlékeztető napján, dél után 5 órakor vigilia, Aprilis 11 ik napján pedig, dél előtt 11 órakor, a' Császári rezidentiának parokialis templomában szent mise tartott, mellyen Eő Csász. és Ap. Királyi Felsége, a' Fels. Csász. Kir. Fő Hertzegek, a' Cs. udvari tiszteknek szolgálatjok, és a' Cs. Kir. testőrző nemes seregeknek paradirozások alatt, azon szomorú áhétatosságra meg jelentenek. — Valamint, a' belső úgy a' külső városokban lévő ha-

rangok meg vonattattak, és a' vigilia napján minden teatrumok bé voltak záratva.

Csász. Kir. asztalnokot, és az udvari kamaránál, udvari banko deputationál, nem különben a' commercialis és financialis deputationál szolgáló, nemes *Kranzberg Ferentz* udvari Tanácsos urat, számos esztendőktől fogva meg különbözött hűséggel viselt hasznos szolgálatjára nézve, már 1809-ik esztendőben, a' Sz. István Ap. Király Rendjének kis keresztével meg tisztelni, most pedig mind a' két nemen lévő gyermekeivel és maradékival együtt L. Báróságra emelni méltóztatott Fels. Urunk.

A' múlt péntektől fogva olly kedvetlen idő jár, és olly kemény hideg van itten, hogy karátszony, és boldog asszony havába is bé illettek volna, mellyet annál érzékenyebbül szenvedett az ide való Publikum, mivel Martzius hólnap végén, és Április első napjaiban meleg és kellemetes napok járván, magát a' Praterbe mulathatta, most pedig kénytelen meleg szobába lenni, és ha vagy a' templomba, vagy más közönséges helyekre mennek az ifjú dámák és hajadonok, bélettel palástba takarják magokat.

Magyar Ország.

Az el múlt 1811-ik esztendőben a' Kir. privilegiált hajókázó Társaság által néhány esztendővel ennekelőtte Bács Vármegyében építettett Ferentz kanálisában 867623 $\frac{1}{4}$ mérő élet, 44415 $\frac{1}{2}$ akó bor, 61328 mázsa só, 71020 $\frac{3}{4}$ mázsa fa, 58480 $\frac{3}{4}$ mázsa dohány, bőr, gubats, és másféle portékák; mindössze 751116 $\frac{1}{2}$ mázsa tereh vittettek azon kanálison másuvá 491 hajókon,

mellyek között sok 6000 — 7000 mázsával, sőt egy hajó 7051 mázsa sóval vólt meg terhelve, ezeken kívül pedig 254 üres hajók mentenek azon vízi tsatornán által. — Hogy ha az 1810-ik esztendő a' múlt 1811-ik esztendővel egybe vetetik, ki sül, hogy az utolsóbb vagy 1811-ik esztendőben 833361 mázsával kevesebb tereh vitetett azon kanálison által, mint az az előtt való 1810-ik esztendőben, melly nagy külömbséget jobbadon a' múlt nyáron uralkodott rendkívül való szárazságnak, és a' duna 's tizza tsekélységének lehet tulajdonítani.

A' Zimonyból jött tudósítások szerint, a' Bukarestbe vótt Török Országi békesség szerző követek onnan már el mentek, semmire sem akarván a' Fényes pórtá állani, a' mit a' Pétersburgi Csász. Udvar attól kívánt. E' szerint minden órán el kezdődik ottan az ellenségeskedés. Úgy hallatik, hogy az Orosz ármádia a' Muzulmanokkal való háború alatt egészen védelmezőképen fogja magát tartani, mellyet abból is meg lehet ítélni, mivel azok az Orosz hadi seregek, mellyek eddig a' duna jobb partyán vóltak, annak bal partyára vonták magokat.

Nagy Britannia.

A' Londoni 17-ik Mártziusi újság levelek az ott leendő változásokról így szólnak: A' ministeriumban tétetendő változások tsak a' Husvétii innepi napok után fognak meg esni, az alatt is pedig mindent el követ az uralkodó Hertzeg, hogy a' Parlamentumnak különbkülönbféle részen lévő tagjait egymással meg egyesíthesse, és azt óhajtya, hogy kiki az ország köz javát és bol-

dogságát tartsa szemei előtt, minden indúlatoskodás és minden más szerentséje irigylése nélkül szóllyon és tselekedjen. —

A' jövő tsötörtökön (így szólnak továbbá a' Londoni Zsurnálok) a' Londoni Status Tanács közönséges gyűllést fog tartani, mellyben az ország jelen való állapotja gondolóra vétetik, 's azután hihető képen kemény ábrázolás, vagy inkább esedező levél fog a' Parlamentumnak beadatni. — Lord *Sidmouth* (Addington egynéhány esztendőkkel ennekelötte külső dolgokra ügyelő minister) kinek egyenes szívűsége, és tsendes maga viselete által a' Lünevillei békesség megkészült, ismét fel fog a' ministeriumba vétetődni az uralkodó Hertzeg is nagyon betsülli őtet.

Azt a' tudósítást, hogy napkeleti Indiában, a' Ganges folyó vízen innen fekvő Anglus fél szigetben néhány emberi érzékenységgel bíró férjfiaknak erőlködések és munkásságok által, az ott szokásban vólt gyermekeknek megölések megszünt légyen, a' Londoni közönséges újság levelek is meg erősítik. — Hindostanban, az az emberiséggel ellenkező szokások vólt a' Rajásoknak, az az, az Indiai apró Királyoknak és Hertzegeknek, hogy fel fúvalkodtságból minden leány magzatjaikat megölték, attól félvén, hogy azokat ilendő módon nem nevelhetik. Az ott megöletett ártatlan kisdedeknek számok, 1804-ik esztendőben a' *Koutsi* tartományban 4000-re, *Guzurateban* 5000-re ment. Ez a' természet ellen való szokás e' világnak azon részében már 500 esztendőtől fogva uralkodik, és a' *Brachmanu-*

soknak, az az, az Indiai Filozofusoknak vallásbéli fundamentomos ágazatjaik által meg is szenteltetett, a' kik azt tanítják, hogy azok az aszszonyok, a' kik meghólt férjeikkel együtt magokat elevenen meg égettetni engedik, igen érdemesekké teszik magokat az istenek előtt. A' Bombaji szigetbeli kórmányszék 1807-ik esztendőben Anglus Oberster *Waltert* azon szigetnek azon részében küldvén, a' hol leg nagyobb divattyában vólt a' gyermekeknek meg ölések, néhány Rajahkat reá beszéllett, hogy leány magzatjaik életnek kedvezzenek. Egy Bramine, a' ki ezt az Oberstert jól esmérte, és attól a' természet ellen való szokástól maga is irtódzott, nagy segítségére vólt nékie ebben a' dologban. Már 1808-ik esztendőben, az egész Guzurati tartományban alig esett két vagy három gyermek gyilkosság, és úgy tapasztaltajott, hogy a' természeti érzékenység a' kevélységen, fősvénységen, és balvélekedéseken diadalmat vett. — A' nevezett Oberster 1809-ik esztendőben Kativarban táborozván, midőn az oda való Indiai aszszonyok és hajadonok őtet látták vólna, [nagy örömmel eleibe futottak, az elsőbbek karjaikon viselt leány magzatjaikat nemes büszkeséggel nékie mutogatták, és Walter magzatjainak nevezték.

A' leg közelebb költ Magy. Kurir 28-ik darabjában előbeszéllett kabinetbéli parantsolatoknak további folytatása.

Meg fontolván, hogy az idegen országbéli terméseket és fábrikabéli miveket egyedül Anglus, vagy olly országi hajókon lehet bé vinni Angliában, hanemha újabb kabinetbéli rendelé-

sek adattatnak ki azok eránt. — Meg fontolván e' mái napon kólt, és az ellenséges kikötőhelybe meg engedődött kereskedést, és azt is meg fontolván, hogy a' fel tett tzeállal nem ellenkezik, hogy minden Eő Felségével barátságban és szövetségben lévő Hatalmasságoknak hajóik, az Eő Felsége ellen hadakozó országoknak terméseiket és kéz miveiket Angliába bévihessék. — Azt parantsollya Eő Felsége a' maga titkos Tanátsának javaslására és helybe hagyására, hogy minden Eő Felsége uralkodásának 43-ik esztendejében illy titulus alatt kólt parlamentomi akták: Azokban az Aktákban, mellyek által a' Nagy Britanniában fizetendő régi vám fizetések el töröltetnek, 's azok helyett újjak állítatnak, nevenként nevezett termések és portékák az Angliával barátságban élő Hatalmasságoknak hajóikon, az ellenség kikötőhelyeiből Angliába bévitethetnek, úgy mindazáltal, hogy azokért a' meg határozott vámadók meg fizettettessenek. És a' mi azokat a' terméseket 's portékákat illeti, a' mellyeknek bé hordása minden vám fizetés nélkül azért engedtetik meg, hogy azok a' magazinumokban tartassanak, bé lehet azokat Angliába vinni, ha az Eő Felsége 43-ik esztendei uralkodása alatt hozott akta clausulájában lévő meghatározásnak eleget fognak tenni. Minden egyéb portékákra nézve, a' mellyeknek Angliában való bé vitelek meg tiltatott, az rendeltetik, hogy azokat bé lehet ugyan vinni, azért, hogy azok az Eő Felségével barátságban és szövetségben lévő országokban ki vitetődjenek.

Ennekfelette azt parantsolja Eő Felsége, hogy minden hajónak, melly a' jelenvaló paran-

tsolatnak tudása után vagy ezen öszve kaptsoltsországoknak valamelyik kikötőhelyébe, vagy Gibraltárba, vagy Máltába bé akar menni, engedtesen meg, hogy a' maga tengeri útját vagy tovább is folytathassa, vagy valamelyik szövetséges Hatalmasság kikötőhelyébe bé evezhessen, a' melly végre annak, vagy a' vámszedő, vagy ennek kontrollorja arról bizonyság levelet adjon, hogy az magát a' jelenvaló rendelkezéshez alkalmaztatta. Azon esetre pedig, hogy az illy kereskedő hajók készebbek a' magok portékáikat a' fellyebb nevezett kikötőhelybe hagyni, azon módal és azon feltételek mellett az is meg engedtetett nékiek, mintha az ő terheiket, az Eő Felségétől kiadott rendelkezések szerént rakták volna hajóikra.

Továbbá parantsoltatik, hogy mind azoknak a' kereskedő hajóknak, mellyek vagy az Angliai egyesült Országoknak valamelyik kikötőhelyébe, vagy pedig Gibraltárba és Máltába, a' jelenvaló parantsolatnak eszközlése végett bé menni szándékoznak, minden portékákra nézve, mellyek hajóikon vannak, kivéven a' nádmézet, kaffét, bort, égett bort, dohányt, szabad legyen nékiek bé menni a' vám tzedulán fel jegyzett kikötőhelybe, a' mi pedig az épen most nevezett artikulusokat illeti, azokat tsak az Eő Felségétől nyerettedendő licentzia, vagy szabad levél mellett, és akkor is az abban neveztedendő, és az ő eleikbe íratatandó feltételek mellett lehet ki vinni

Alá írta *W. Fawkenner.*

III.

Meg fontolván, hogy minden ellenségtől,

és más Frantzia Országtól eladattatandó hajónak eladattatása törvénytelennek tartassék. És mivel Frantzia Ország 's ennek frigyes társai tengeri készületének nagyobb része, a' jelenvaló háborúnak folyásában neutralis hajókon hordatott, és védelmeztetett; végre meg fontolván, hogy az ellenséget azon fegyverekkel lehessen meg verni, a' mellyekkel ő mások ellen hadakozik.

Azt parantsollya Eő Felsége, hogy minden jövődőben leendő fegyverhordás, vagy eladás törvénytelennek fog tartatni, és minden kereskedő hajó, melly ennekelőtte az ellenséghez tartozott, ha szinte neutralis nemzetbélieknek adattatik is az el, mindenkor el fog raboltatni, és az elrablónak adattatik jutalom gyanánt. Ennek a' jelenvaló parantsolatnak mindjárt kötelező ereje leszen, mihelyt annyi idő el telik, hogy az abban tétetett rendelések azokban a' kikötőhelyekben és helyeken, a' mellyekben azok eladattatni szoktak, esméretesek lehetnek. — Aláírt *W. Fawkenner*.

Ezek ellen a' Londoni kabinetbéli parantsolatok ellen, következő decretumot adott ki Napoleon Frantzia Császár Majlandban, Dec. 17-ikén, 1811 ik esztendőben.

A' Britanniai Kormányshéknak, e' folyó esztendőnek Novemb. 11-ik napján kiadott rendeléseit meg olvasván, mellynél fogva nem csak a' neutralis Hatalmasságoknak, hanem a' vele barátságban élő, sőt a' vele frigyes országoknak kereskedő hajóik is a' tengeren imitt amott tsavargó Anglus hajók' vizsgálása alá vettetnek, sőt arra köteleztetnek, hogy az Anglia Országi ki-

kötőhelyekbe bé evezzenek, és az Angliai törvénytevő hatalomtól meg határoztatandó szabad tettzése szerint való adót fizessenek. — Megfontolván, hogy annál fogva minden Európai nemzeteknek kereskedő hajóikat nemzeti jussaiktól meg fosztani igyekezik az Angliai Kormány-szék; hogy semmi Európai Kormány-szék hatalmában nintsen, maga másoktól való nem függéséről, és az azokat erányzó jussok dolgában valamelly alkura lépni, a' mennyiben minden Európai uralkodó Fejedelmek köz erővel kötelesek a' magok hajóiknak függetlenségét és jussait védelmezni, és hogy ha azok között valamellyik Angliának ezt a' tirannusságát vagy kegyetlen uralkodását béhunyt szemmel el nézné, és Nagy Britannia ezt az útalatos principiumot állandó lábra állíthatná, hogy a' vitorla a' hajón lévő portékát nem védelmezi, és a' maga blokade jussait szabad tettzése szerint, minden mástól nem függő Hatalmasságoknak jussaik ellen ki terjeszthetné. Mind ezekre nézve azt végzettük, és most is azt végezzük:

1. Tzik. Minden kereskedő hajó akármelly nemzet hajója legyen az, melly az Anglus hajóktól magát meg vizsgáltni engedi, vagy valamellyik Anglus kikötőhelybe menne, vagy az Angliai Kormány-széknek valamelly adót fizetne, annál fogva a' maga nemzeti jussait, vitorlájának szabadtságát el veszti, és Angliának birto-kává leszen.

2. Az Angliai Kormány-széknek ily szabad tettzése szerint való rendelkezései minden nemzeteknek hajóit meg fosztják nemzeti jussaiktól,

azért is akár a' mi, akár frigyeseinknek kikötőhelyekbe evezzenek bé, vagy a' mi hadakozó és zsákmányozó hajóink által vétetessenek el, az elvevőknek jutalomúl fognak adattatni.

3. A' Nagy Britanniai szigetek mind a' vízen mind a' szárazon blokade alá rekesztetnek. — Minden hajó, akármeily nemzethez tartozék, és akármilyen portékával legyen meg terhelve, melly az Ànglus kikötőhelyekből, vagy az olly országokból jön, mellyek az Àngliai hadi néptől el foglaltatva vannak, és vagy Àngliába, vagy az Àngliai koloniákba, vagy az Ànglus hadi néptől elfoglaltatott Országokba evezik, mint ollyan, melly a' jelenvaló decretumot meg töri, a' mi hadi és zsákmányozó hajóinktól elfoglaltatik, és jutalom gyanánt adatik az elvevőnek.

4. Ezek a' mi rendelkezéseink, mellyek az Àngliai Kormányshék barbarusokhoz illó systemájának, vagy alkotmányának visszonzó sinormértéke mind azokra a' nemzetekre nézve megszűnnek, mellyeknek szerentséjek leszen arra, hogy a' magok vitorláikat az Àngliai Kormányshék által méltó tekintetben tarthattják. — Ezeknek a' rendelkezéseknek mind addig kötelező erejek leszen, míg ez a' Kormányshék, tudniillik, az Anglia Országgi, a' nemzeti törvényeknek principumaira vissza nem tér, a' mellyek által a' pállérozott Statusoknak egymás eránt való költsönös kötelelességeik a' háborús állapotban megvannak határoztatva. — A' jelenvaló decretumnak rendelkezései legottan tselekedetképen meg fognak szűnni, mihelyt az Àngliai Kormányshék a' nem-

zeti törvényeknek principiumaira, avagy fundamentomos tikkelyeire, mellyek egyszersmind az igazságnak és betsületnek is principiumai, vissza tér.

5. A' jelenvaló decretumnak végre hajtására minden ministerek köteleztetnek, és azokat a' törvényes bulletinokba is szükség leszen bé iktatni. —

Aláírt Napoleon. — A' Császár parantso-
latjára a' *Status Titoknok minister H. B. Maret.*
Végezetét a' jövő posta napon.

Oláh Ország.

Bukarestből ezeket írják: Mi szüntelén való félelmes várakozásban vagyunk a' mi jövőendő sorsunkra nézve. A' már régen várt kurirnak Konstantzinápolyból való vissza jövedele után, a' békesség szerzés végett ide gyűlt meghatalmazott személyek conferentziát tartván, a' Török Országi követek akként nyilatkoztatták ki magokat, hogy a' Fényes Porta tellyességgel semmit sem akar örökségeiből el veszteni, hanem azt kívánna, hogy az Oroszok mindent vissza adjanak, a' mit el foglaltak, és minden birtokait azon lábra állítsák vissza, a' mellyen vóitak a' jelenvaló háború előtt. Ezen fel tétellel ismét egy Kurir küldetett Pétersburgba, ki nek vissza jövedelét nagy nyughatatlansággal várják a' meghatalmazott Orosz követek.

Azonközben sok mozdulások vannak az Orosz ármádiánál, mellyből semmi bizonyost ki húzni nem lehet annak, a' ki az uralkodó udvaroknak titkait nem tudja. Sok segítő seregek jön-

nek Oláh Országból, az Aluta, vagy Olt vízén minden hídak és általjárások nagy siettséggel meg jobbítatnak, és a' tábori eleség szállítására 6000 szekerek vétettek bérbe. — *Bosnak Aya* számos hadi néppel fekszik Rutsukba, 's minden órában kész az onnét való ki marsirozásra, és az Orosz armádiával való szembe szállásra. A' Török nagy Vezér is sok néppel erősíti a' maga hadi seregeit.

Azon apró portazásokon kívül, mellyeket néhány magános Orosz tsapatok a' duna jobb partján tettek vala, a' fegyver nyugvásnak felmondásától fogva semmi nevezetes hadi történet nem esett, a' mély hó, a' lágy idő, és a' folyó vizeknek az el olvadt hó víz által lett meg nevedések miatt semmit sem lehetett el kezdeni. Azonközben még is szüntelen való foglalatosságban vólt a' Nagy Vezér, és hol Widdinben, hol Siumlában, hol Rutsukban vólt, és az idei táborozásra szükséges készületeket meg tétette, és a' hadi népet szorgalmatosan gyakoroltatta a' fegyverben. — Elegendő pénzt és eleséget küldött a' Fényes Porta az ott lévő Török armádiának. — Azok az Ázsiai hadi népek, mellyek régi szokások szerint October hónap végén hazatakarodtak, kemény parantsolatot vettek az eránt, hogy Április első napjaiban a' Török tábornak Siumlai fő hadi szállására gyűllyenek. — A' Belgrádban kvártirozott Orosz seregek a' Duna bal partyára marsiroztak, és a' Generál *Markoff* kis Oláh Országban lévő korpusával magokat öszve kaptsták. Az Orosz armádiának fő hadi szállása még most is Bukarestben van.

Az Erdély Országi, nevezetesen a' Szebeni (Hermanntadi) 18-ik Mártziusi tudósítások a' két hadakozó Hatalmasságok közt leendő békeséghez egy kevés reménységet nyújtanak, ilyenképen szólván: A' Bucharesti magános levelek úgymond, azt hirdetik, hogy az oda való békeséges alkudozások ugyan félbe szakadtak, de még is újabbán el kezdődhetnek. Az Orosz Birodalom részéről újabb békességre tzelző feltételek tétettek, a' *Tsapan Oglu* Orosz fogságba esett corpusához újabb parantsolat küldetett, melly szerint Orosz Birodalomba leendő utazásokat ne folytassák, hanem Moldvának *Foksan* nevű városában állapotjanak meg mind addig, míg újabb parantsolatot küldene hozzájuk. — Moldvában és Oláh Oláh Országban ugyan számos segítő seregek mennek; mindazáltal többnire olly rekrutákból állanak, a' kik Lithvaniában (Lengyel Országna Orosz Birodalomhoz esett részében) szedettettek öszve. Ellenben azok az Orosz osztály seregek, mellyek téli kvártélyon Moldvában voltak, a' Dniester folyóvizén által költözni, és Kaminiek alá marsirozni parantsoltattak.

Török Birodalom.

Konstántzinápolyból Februar. 14 ik napján. Tegnap, úgymond, a' régi bevett szokás szerint a' Jantsárok nagy kaszármájába ment a' Zultán, hogy ott mint köz Jantsár a' maga zsoldját fel vegye. Az ő bajtársai a' Jantsárok nagy örömmel kiáltással fogadták őtet, és meg esküdtek, hogy ők uralkodó fejedelmekért véreket ki ontani, és az Oroszok ellen meg kettőztetett vitézi bátorsággal a' jövő táborozásban hadakozni készek

lesznek. — Minden állapotbéli emberek egy szívvel lélekkel kívánnyák az Oroszok ellen való hadakozásnak folytatását, hogy annál fogva az általok elfoglaltatott országokat, úgymint, Moldvát, Oláh Országot, és Bessarabiát vissza nyerhessék.

Azok a' segítő seregek, mellyeket Macedoniában, Albaniában, Moreában, és az Archipelagusi szigetekben a' Fényes Porta kiállítatott, már is Siumla felé marsiroznak; e' mellett a' Törököknek szokások ellen, az idei táborozáshoz, két tartalék hadi seregek állítatnak ki. — A' Konstantzinápolyi kikötőhelyben vas matskákon álló Török hadakozó hajósereghez, parantsolat küldetett, hogy a' jövő Majus hólnapban a' fekete tengerbe ki evezzen, hogy annál fogva az Orosz hajósereg, melly a' múlt esztendőben a' Török hajósereget az oda való kivezésben megakadályoztatta, onnan ki űzze, 's azon erőt vegyen. Ezt a' tudósítást a' Párisi Zsurnálokból szedegettük ki. Ezek hirdetik azt is, hogy a' Londoni Kabinetnek eddig való tekintete a' Konstantzinápolyi Divánban nagyon alább szállott; ellenben az Austriai és Frantzia Országi követeknek nagy befolyások van annak dolgaiban.

Elegyes Dolgok.

A' Fels. Prussziai Királynak 11-ik Martziusi decretuma vagy végzése szerint, minden Prussziai Statusokban lakó Izraeliták a' több lakosokkal egyenlő polgári justnyertek, úgy mind azáltal, hogy a' Status terhét a' több keresztény lakosokkal ők is egyaránt viselleyék. — Berlinben laktomban, a' Nagy *Fridrik* Király uralkodása

alatt, az oda való Királyi tudós Társaságnak néhány tagjai ezen tudós Fejedelemnek azon eszedtek, hogy amaz igen tudós Izraelita *Mendelsohn* azon tudós Társaságnak tagjává tétetődjön, de nem tudatik mi okon, kéréseket nem tellyesítette, holott a' mint közönségesen tudva vagyon, *II. Fridrik* minden bal vélekedésektől üres Fejedelem vólt, és azokat a' keresztény vallást ótsárló embereket, a' kik Helvétziából vagy másunnan oda mentek, a' maga Statusaiba fel vette, védelmezte, és bóldogította.

Rómában az utolsó conscriptio alkalmasoságával egy oda való ifjú és szép hajadon azon szálában, mellyben a' katonaságra alkalmas ifjak öszve gyűltek, meg jelenvén, a' többi közt magának útat nyitott, és a' conscribens Fr. tisztektől azt kívánta, hogy beteg szeretője helyett nékie nyilat húzni szabad legyen, mellyet megnyervén bátran bé nyúlt a' nyilas fazékba, és a' leg nagyobb számot ki húzta. Kinek férjfiúi bátorságán a' jelen vóltak el bámúlván, kéz tapsolással örvendettek, és a' szálából való ki menetelekor így szóllottak: *C' e tutto spirito, cuore, amore, az az, ebben a' személyben minden együtt van, ész, szív, és szerelem.*

Egy Német Országi közönséges újság levelben illy fontos jegyzés találtatik az Európai Országokban találtató ezüst és arany bányáknak esztendőnként való jövedelmekről. Az *Orosz Birodalomban* 2680 márk aranyat, 171000 márk ezüstöt. — *Svédzia Országban* 3 márk aranyat 45000 m. ezüstöt. — *Cseh Országban* aranyat semmit sem, 2400 m. ezüstöt. — *Magyar Or-*

számban 26000 m. aranyat, 80000 m. ezüstöt. — Erdély Országban 2500 m. aranyat, 3000 márk ezüstöt. — *Austriában* aranyat semmit sem, 450 m. ezüstöt. — *Baváriában* 118 m. aranyat, 4109 m. ezüstöt. — *Szakszoniában* semmi aranyat, 33000 m. ezüstöt. — *Prussziában* semmi aranyat, 2460 m. ezüstöt. — *Frantzia Országban* aranyat semmit sem, 7500 m. ezüstöt. — *Wesztfaliában* 10 m. aranyat, 51700 m. ezüstöt. Mind öszve 791300 m. aranyat, 202329 márk ezüstöt adnak a' bányák.

A' déli Amerikai arany és ezüst bányák sokkal több aranyat és ezüstöt fizetnek esztendőnként, mint az Európaiak, még is kevesebb pengő pénz találtatik ottan, mint Európában. *Meksziko* fizet 7000 márk aranyat, és két milliom 500000 márk ezüstöt. — *Péru* 3453 m. aranyat, 570000 m. ezüstöt. — *Chili* 11000 m. aranyat, 58000 m. ezüstöt. — *Új Granada* 15400 m. aranyat, ezüstöt semmit sem. — *La Plata* aranyat semmit sem, 352900 m. ezüstöt. — *Brazilia* 32000 márk aranyat, ezüstöt semmit sem. Spanyol Országának a' déli Amerikából esztendőnként bé vett jövedelmét megfontolván, *Colbert*, Frantzia Országának *XIV. Lajos* Király uralkodása alatt élt leg nagyobb finantz miniszterje, a' Spanyolokat azokhoz a' szamarakhoz hasonlította, a' mellyek az ezüstöt és aranyat hátokon Amerikából ki hordták, 's azok helyett ganéjt hagytak hátra magok után.